

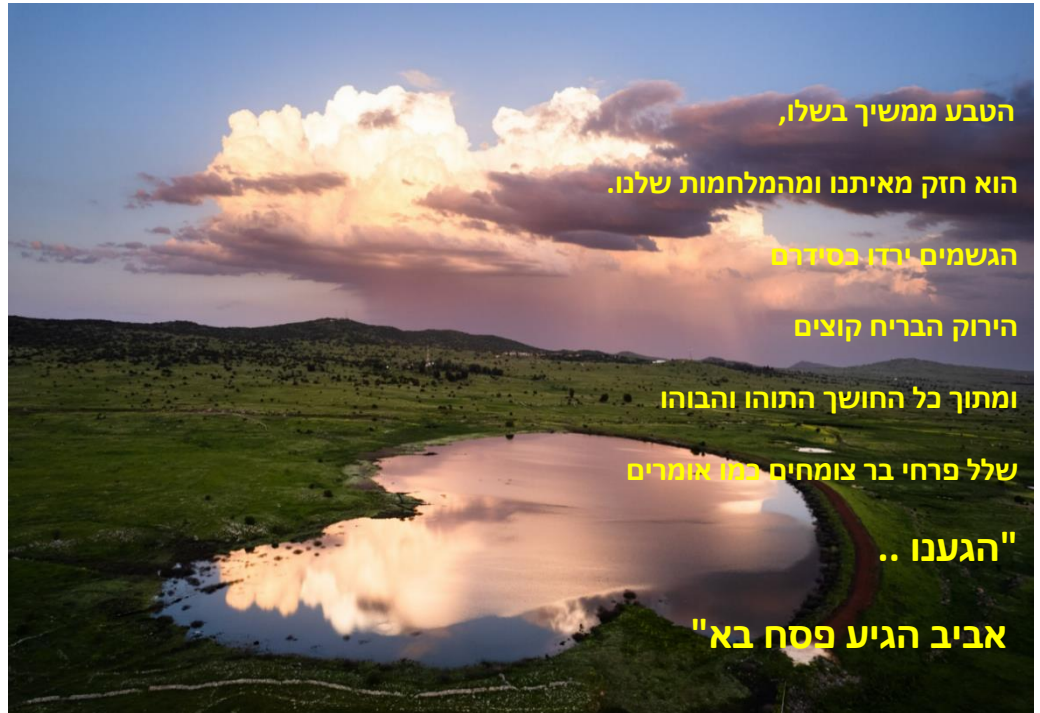
אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

דף מידע מס' 17
אדר ב' – תשפ"ד
מרץ 2024

והפעם בדף המידע

דברי פתיחה –
אריאל שגיא.

1. סיכום 2023 תוכנית לקראת 2024.
2. משולחנו של מנכ"ל.
3. פרויקט שניר
4. אתר אינטרנט של מי גולן
5. הפוטנציאל הגעשי של הגולן.
6. פינה של טבע – בינה פבזנר

ה הטבע ממשיך בשלו,

הוא חזק מאיתנו ומהמלחמות שלנו.

הגשמים ירדו בסידורם

הירוק הבריח קוצים

ומתוך כל החושך התווה והבוהו

שלל פרחי בר צומחים כמו אומרים

"הגענו ..

אביב הגיע פסח בא"

גשמי ברכה ואסור לנו להירדם

סיימנו את עונת 2023 עם שיפורים במערכת ההובלה, בהגדלת מקורות המים וטיוב באיכות המים: תוספת מאגר חושן, קידוח חדש בפזורה, החלפת קווי מקורות בחיתל, שדרוג נזירים במספר מאגרים, הפעלת סינון מאגרים חשובים.

אנו כנכסים לשנת 2024 בתחושה היסטורית, שנה שבה נקדם באופן משמעותי שני פרויקטים גדולים: חיבור דרום לצפון משעבניה ועד לטפליין והנעת פרויקט הזרמת מים משניר לגולן. שני אלו יפתרו את מחסור המים בצפון הגולן.

החלטנו על הגדלת ההקצאות בצפון ובדרום. למרות ההתחייבות המיידית לתוספת מים זאת, חשוב שנזכור כי חלק משמעותי מתפקיד האגודה ממתין לנו לעת בצורת. על כן גם חישובי השאיבה, תיעדוף ההשקעות וקצב שחרור הקצאות המים – מותנים תמיד בחישוב כמה מים נצליח לספק בשנת בצורת.

בימים אלו של קרבות בצפון ובדרום, מחבקת האגודה את לוחמי צ.ה.ל ואת תושבי הגולן והצפון הנמצאים בעין הסערה. לקראת חג הפסח מקווים כולנו שתתממש היצאה לחירות של כל החטופים ויחלימו הפצועים.

יו"ר אריאל שגיא

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

סיכום עונה 2023

סיום בנית מאגר חושן ומילואו לשימוש החקלאים, שיפור במערכות ואיכות המים - הכנסת מסננים, החלפת קווים של מקורות, ביצוע השקעות, ביצוע "קול קורא", ופרויקטים נוספים.

תחילת עונה 2024

שנה בה לראשונה נגיע לתחילת העונה עם מאגרים מלאים לגמרי בהיקף של 38.77 מלמ"ק וזאת אחרי השלמת מאגר חושן - שיא כל הזמנים.

עד אמצע ינואר שאבנו במרץ רב משמיר, כינרת וחמת גדר וזאת על מנת להבטיח את כמויות המים ב-24. החל מאמצע ינואר מילוי המאגרים היה "משמיים".

להערכתנו נוכל לספק כל כמות מים שתבקש, והחקלאים מוזמנים לנצל את ההזדמנות.

כנסה השנה, בזכות המאגרים המלאים, לחסוך בהוצאות אנרגיה ועל קניית מים ממקורות. אנו מקווים להמשיך ולשפר את איכות המים וזאת באמצעות תוספת מערכות סינון והעובדה שהצלחנו לנצל את שפע המים לשטיפת קווים במהירויות זרימה גבוהות לפני העונה, עובדה שתשפר את איכות המים.

ללא ספק לכמות הגשם שירדה יש יתרונות רבים בשטיפת הקרקע, ולמרכיב המשמעותי של מי שיטפונות במהלך העונה.

במציאות יכולת הולכת המים מהכנרת למאגרים ויכולת השאיבה הוחלט להגדיל את הקצאות המים בדרום בעוד 2 מלמ"ק ובצפון בעוד 1 מלמ"ק.

בתחום האנרגיה הקמת מערכות סולאריות "קטנות" על פי אילוצי הרשת, המשך פיתוח יחד עם אנלייט פרויקטים הכוללים אגירה על המאגרים.

נאחל לכולנו עונה ברוכה.

"אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשביה": לשלום חיילי צה"ל והאזרחים בקו האש, לשלום השבויים והחטופים ולהחלמת הפצועים.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

משולחנו של המנכ"ל

על חזון אספקת מים ועל שיפורים בפועל

מראיין אריאל שגיא

שיתופי פעולה בין מי גולן לחברת מקורות

הסכם שירותי תשתית נחתם עם חברת מקורות לפני למעלה מעשור. על פי הסכם זה אגודת המים מי גולן משלמת למקורות סכום קבוע מידי שנה בגין התשתית המשרתת את מי גולן, ובנוסף משלמת האגודה את עלות האנרגיה. הסכם שירותי התשתית יצר מצב בו שיקולי ההפעלה הם הנדסיים וכלכליים ולא "פוליטיים", ונגמר הויכוח שהיה לגבי השאלה מי ישלם עבור קניית מים על ידי מי גולן כאשר היה שימוש בתשתית של מקורות. בשנים האחרונות עלתה שאלת השקעה בקווי שירותי תשתית ושיקומם. כאשר אנו, אנשי מי גולן, מזהים תקלות בקווים של מקורות המשרתים אותנו, או כאשר נמצא צורך בהגדלת קטרים, וחברת מקורות אינה יכולה לשקם ולשדרג אותם מטעמי תקציב או תפעול. במקרים אלו אנו פועלים בכדי לשפץ את הקו בעצמנו. נשאלת השאלה: מדוע להשקיע את כספנו בשיקום קווים כאשר אנו מקבלים ממקורות שירותי תשתית? בחלק מהמקרים אנו משקיעים בעצמנו במקום מקורות (דוגמא שיקום קו 50" באזור חיתל שבוצע בשנה שעברה). במקרים אחרים אנו מבצעים החלפת קווים כאלו בהסכמת מקורות ברוח טובה, כאשר המודל לביצוע הוא החלפה פלוס הגדלה. כלומר, במודל זה, הצנרת המוחלפת קוטרה גדול יותר. חברת מקורות היא הנושאת בעלות ההחלפה, בעוד אגודת המים מי גולן היא הנושאת בעלות ההגדלה. ניתן לראות מימוש של המודל הזה בקו מקורסי לתחנת אל-על ובקו אמפי-פיק למבוא חמה. בנוסף – אנו פועלים במודל של הפעלה משותפת של קווים, על ידי מקורות ומי גולן, ולעיתים ישנם קווי מי שתיה העוברים לרשותנו.

להשקות בשעות שפל

יש לדעת כי עלותו של קוויט"ש בקיץ, בימי אמצע השבוע, בשעות שבין 17.00 ל- 23.00, יכולה להיות גבוהה. כלומר מחירו יכול להגיע ל- 1.4 ש"ח, כ- 1 ש"ח – תוספת לעלות בשעות היממה האחרות. כלל אצבע מדבר על העלאת קוב אחד לגובה 250 מטר = בהשקעה של 1 קוויט"ש. לכן, אם לדוגמה נאלצים להשקות שטח אליו נשאבים המים בגובה 150 מטר = המשמעות היא תוספת של 60 אג' לכל מ"ק מים.

מכאן, הרצון הוא לחסוך עלות גבוהה למי השקיה. על כן, ברוב האתרים בגולן אנו מצליחים לספק מים שלא באמצעות השאיבה בשעות הפסגה. אולם, במספר מקומות בגולן אנו לא יכולים להימנע משאיבה, על כן בקשתנו היא לכוון את שעות **אי ההשקיה** לשעות הפסגה. כך נימנע מתוספת תשלום עבור המים. ברור שבמקומות שם משקים ברציפות 24 שעות, לא ניתן לחסוך על ידי הפסקת ההשקיה בשעות הפסגה.

במקרים רבים אנו מבחינים בתופעת "חמישי ראשון", שם משקים החקלאים בימי חמישי וראשון ולא משקים בסוף השבוע. התנהלות זו גורמת לחוסר לחץ וקשיים בימי השיא ולעודפים בסוף השבוע. נדרשת מאיתנו חשיבה והתנהלות אחרת, כלומר פריסת ההשקיה לכל השבוע. השנה, בעקבות המאגרים המלאים, ננסה לנצל את העובדה שגם מחירי השפל בקיץ (יוני – ספטמבר), גבוהים ב- 20% ממחירים באביב ובסתיו ונשתדל לשאוב ממקורות חיצוניים – שמיר, כנרת, חמת גדר, קידוחים – כבר בחודש מאי. למרות המאגרים המלאים ומקדם החילחול. בחודשים יוני – ספטמבר נוריד שאיבות של מיליון מאגרים על מנת לחסוך עלות אנרגיה.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

להגביר תחנות סינון

אגודת המים מי גולן שינתה את מדיניות איכות מים. בעבר בוצע הסינון רק על ידי צרכן הקצה. על פי המדיניות החדשה, נקבע סדר עדיפות להתקנת סינון, והחלה התקנה של סינון גס בקווים ראשיים. סינון זה אינו מחליף סינון שטח, אך נותן תשובה במקומות בהם איכות המים לא היתה טובה דיה. השנה נמשיך בהתקנות, יותקן סינון נוסף ויועבר מסנן מאזור שהשימוש בו פחות משמעותית לאזור אחר.

איך נעמוד בהגדלת ההקצאות

הקצאות המים משמעותן קביעת כמות המים אותה מתחייבת האגודה לספק בשנת בצורת. על סמך ההקצאה יכולים המשקים לטעת מטעים ולבנות על כמות המים כמעט "בכל מזג אוויר". השאלה מה היא כמות המים שניתן לספק בשנת בצורת. בטווח הארוך ניצור תשתית מספקת של הולכת מים ממקורות פנימיים וחיצוניים, ובטווח הקצר אנו מתחילים למלא את המאגרים כבר בחודשי הסתיו. המדיניות כיום קובעת כי "כל שנה היא שנת בצורת אלא אם הוכח אחרת".

השנה לדוגמה, שאבנו מים ממקורות חיצוניים עד לחודש ינואר, כי מבחינתנו היתה שנת בצורת. שאיבה זו התבררה כמיותרת לאור התפתחות החורף הגשום מאוד, כפי שנוכחנו.

הקצאות נוספות. השנה הוספנו 2 מלמ"ק להקצאות בדרום הגולן והבטיחה, הסיבה העיקרית היא הסתמכות על מי הכנרת ויכולת השאיבה שלנו ממנה. כמו כן הוספנו 1 מלמ"ק להקצאות בצפון הגולן, מתוך הסתמכות על הגידול בהיצע המים החיצוני הקיים כיום. גידול הכולל את קידוח נס-12 (כ 150 אלף קוב בחודש) והשימוש בקולחי הדרוזים ממאגר חמרה היכול להגיע לכדי 0.8 מלמ"ק שנתי. לקראת שנת הבצורת הבאה – הבלתי ידועה – נמשיך לעבוד במרץ רב על פתרונות לאספקת מים. אנו עוסקים בשני פרויקטים חדשים: א. חיבור שעבניה טפליין, אשר אמור לאפשר אספקת מי כנרת לצפון הגולן לעת הצורך. ב. פרויקט שניר, הולכת מים מאזור מי בריכות החידקנים של קיבוץ דן אל הגולן. המערכת עד לאזור קיבוץ שניר משותפת לנו ולגליל ובהמשך נשענת על קו הטפליין ומערכת ההולכה הקיימת משמיר. הקו אמור לספק עד 5 מיליון קוב לשנה. אנו מלאים תקווה שאחד מן הפרויקטים יושלם עד שנת הבצורת הבאה.

1 מלמ"ק להקצאות בצפון הגולן, מתוך הסתמכות על הגידול בהיצע המים החיצוני הקיים כיום. גידול הכולל את קידוח נס-12 (כ 150 אלף קוב בחודש) והשימוש בקולחי הדרוזים ממאגר חמרה היכול להגיע לכדי 0.8 מלמ"ק שנתי.

לקראת שנת הבצורת הבאה – הבלתי ידועה – נמשיך לעבוד במרץ רב על פתרונות לאספקת מים. אנו עוסקים בשני פרויקטים חדשים: א. חיבור שעבניה טפליין, אשר אמור לאפשר אספקת מי כנרת לצפון הגולן לעת הצורך. ב. פרויקט שניר, הולכת מים מאזור מי בריכות החידקנים של קיבוץ דן אל הגולן. המערכת עד לאזור קיבוץ שניר משותפת לנו ולגליל ובהמשך נשענת על קו הטפליין ומערכת ההולכה הקיימת משמיר. הקו אמור לספק עד 5 מיליון קוב לשנה. אנו מלאים תקווה שאחד מן הפרויקטים יושלם עד שנת הבצורת הבאה.

פרויקט שניר

החלום והמציאות

כתב אריאל שגיא - מרואיין ציון כהן

מהו פרויקט שניר?

כחלק מתוכנית הפיתוח של האגודות "מים בגליל" ו"מי גולן" מתוכנן מפעל משותף - מפעל המים שניר. המפעל כולל שימוש במי בריכות הדגים של קיבוץ דן לצרכי ההשקית שטחים קיימים ועתידיים בגליל העליון והעלאת מים לצפון רמת הגולן לאגודת מי גולן. ביצוע הפרויקט יאפשר שחרור תפיסות מים היסטוריות ממקורות הירדן וישנה באופן דרמטי את זרימת המים ואיכות המים בנחלי הגליל העליון.

מהם מרכיבי התוכנית? התוכנית מחולקת לרכיבים משותפים ורכיבים של כל אגודה בנפרד (גולן והגליל).

הרכיבים המשותפים - איסוף המים מבריכות הפורלים בנחל דן, הזרמתם לבריכות דגי החידקנים, הקמת מאגר בסמוך לבריכות החידקנים של קיבוץ דן (המאגר התחתון) בגובה +170. תחנת שאיבה לספיקה של 1,500 מ"ק/שעה ולגובה 160 מ' וצנרת בקוטר 28" להולכת מים מן המאגר התחתון לכונן שניר אל מאגר/בריכה נוספים (מאגר שניר) בגובה +310.
הרכיבים של מי גולן - תחנת שאיבה סמוך למאגר/בריכת שניר לספיקה של 1,500 מ"ק/ש ולגובה 310 מ' (!) קו מים בקוטר 28" שיחובר לקו הטפליין הקיים, בריכה צמוד לטפליין ברום +605, שידרוג ת.ש +450 ושידרוג ת.ש +690.

מהי עלות התוכנית? עלות משוערת עבור החלק של מי גולן כ 20 מיליון ש"ח (50% מהרכיבים המשותפים + הרכיבים של מי גולן). עלות זו אינה כוללת את הקמת מאגר שניר אלא בריכה תפעולית בלבד.

מהו הסיכוי שהפרויקט הזה יתממש? צפויים קשיים רבים. נדרשים אישורים של רשויות שונות, אך הנחישות של רשות המים ואנשי התכנון והביצוע של הגולן והגליל, עשויה להתגבר על המכשולים בדרך. יש לציין שהתוכנית מלווה באופן אקטיבי מאוד ע"י סמנכ"ל רשות המים ומנהל אגף תפעול ברשות המים.

מה יתרום פרויקט שניר לחברי אגודת המים מי גולן? ראשית, הבטחה ל-5.5 מלמ"ק מים באיכות טובה בחורף ממקור מים יציב גם בשנות בצורת. שנית מים בעלות נמוכה ממי כנרת מן הטעם שהשאיבה של מי שניר תתמודד עם סניקה של גובה 460 מטר לעומת הזרמת מי כנרת במעלה של 670 מטר. ביצוע פרויקט שניר יבטיח מים בכמות מספקת גם בשנות בצורת עבור השטחים בצפון הגולן ושיפור דרמטי בהקצאות המים בצפון. אפשרות הזרמת מים מצפון דרומה תתרום להוזלתם. כמו כן נבדקת אפשרות להוספת טורבינה שתאפשר בחלק מן השנה במורד הקו יצירת אנרגיה הידרו-חשמלית.

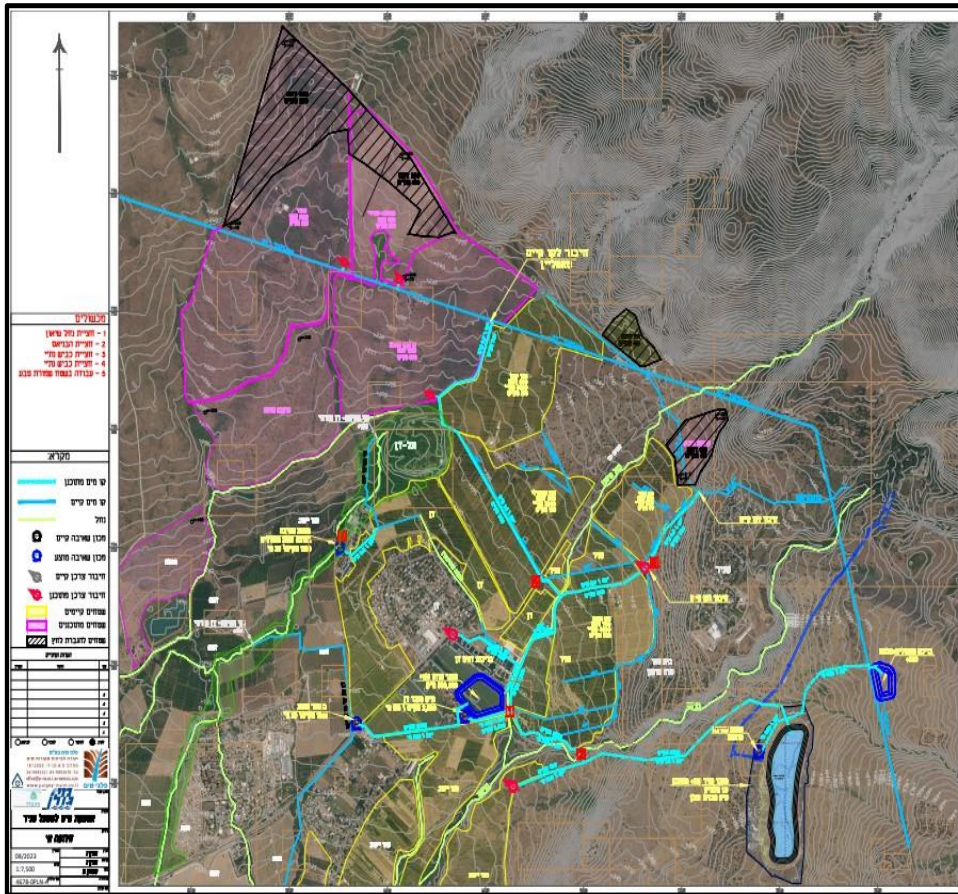

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

עדות התכנון והבניה מחוזית, ועדות התכנון והבניה בגולן ובגליל (הפרויקט נמשך על 2 הרשויות), רט"ג, רשות העתיקות, רשות ניקוז ונחלים כינרת, חח"י ועוד.

מהו סטטוס הפרויקט כיום? שלב התכנון מתקדם ובו מעורב המנכ"ל איתן שדה ומהנדס המים של מי גולן, ציון כהן, עם משרד התכנון פלגי מים. נבחרה חלופה ראשית לפרויקט והוקם צוות הכולל את נציגי הגליל, הגולן והמתכננים השונים שמתכנס לעיתים תכופות. לצוות מגיעים נציגים בכירים מרשות המים ע"מ לעזור בשחרור חסמים ובירוקרטיה. הפרויקט בעל רכיבים רבים שכל אחד בעל דרישות סטטוטוריות שונות (מאגרים, קווי מים, תחנות שאיבה, תעלות) וכרגע עובדים במקביל על קידום היתרי הבניה ו/או החפירה מול כל הגופים הרלוונטים לכל רכיב – ועדת תכנון ובניה מחוזית, ועדות התכנון והבניה

מקווים להצליח בחודשים הקרובים לקבל היתרי בניה ראשונים ולסגור את כל ההסכמים הנדרשים ומקורות המימון. אולי כבר בקרוב נראה את הבאגרים והטרקטורים בשטח.

1. מפעל שניר

הפרויקט מתחלק למפעל משותף עם הגליל ומפעל של מי גולן:

מפעל המשותף:

- a. מערכת העברת מים מהפורלים לחידקנים.
- b. מאגר הזח.
- c. ת.ש הזח.
- d. קו מים 30".
- e. בריכה / מאגר שניר.

מפעל מי גולן

- a. ת.ש שניר.
- b. קו מחבר בריכת שניר טפליין.
- c. בריכה 610+.
- d. שדרוג ת.ש 450.
- e. שדרוג ת.ש 690.

אומדן:

- המפעל המשותף (חלק מי גולן) – 11.6 מ'.
- מפעל מי גולן – 9.7 מ'.

בשנת 2024 מתוכנן סיום התכנון הסטטוטורי והפיזי בעלות של 0.7 מ'.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

אתר אינטרנט של מי גולן

עומר סבן – חברת O.K

אתר חדש למי גולן ובקשה מכם לתת משוב

בעידן הדיגיטלי, הצורך לנהל משאבי מים ביעילות ולתת מענה ומידע לצרכי החקלאים הפכו למשימה קריטית. אנשי משרד הפרסום או.קיי מהגולן הקימו עבור מי גולן אתר חדשני המספק גישה נוחה למידע איכותי ושירותים מקוונים, תוך שימוש בממשק משתמש ידידותי.

האתר מציע אפשרויות כמו מעקב אחר איכות המים, פורטל לתשלומים אונליין ועוד... כל אלו נועדו לשפר את התקשורת עם החקלאים ולהגביר את השקיפות והאמינות, והאפשרות לקבל מידע מעודכן שמטרתם לתת שירות משמעותי למשתמשים.

האתר מאפשר גישה קלה למידע הכרחי ולשירותים חשובים, תוך התחשבות בנוחות המשתמש ובצורך לנהל משאבי מים בצורה אחראית. האתר מציג עיצוב מודרני, מערכת ההתראות והעדכונים מספקת נתונים

דרישות מי גולן לבטא שקיפות, לשלב חדשנות ולממש אחריות על מערכת המים והשירות לחקלאי הם הבסיס להקמת האתר. אתר "מי גולן" מדגים את התחייבותנו לאיכות ולקיימות, וליצירת שירות המתחשב בצרכים המשתנים של חקלאי הגולן.

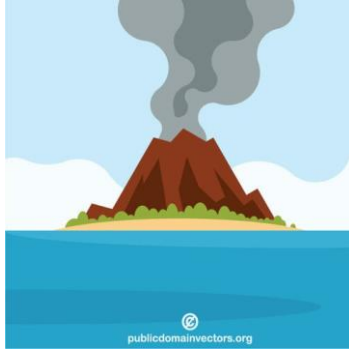
אנו מבקשים מכם לשתף פעולה ולתת משוב על פעילות האתר והשימוש בו, על מנת להמשיך ולשפר את השרות. ביחד, נוכל להבטיח אתר יעיל ומשתדרג.

למשוב office@ok1.co.il

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

הפוטנציאל הגעשי של הגולן

מתוך מאמרו של ד"ר דורון מור

האם הגולן יושב על הר געש כבוי או שיש הפתעות בדרך?

אמנם הרי הגעש שלנו פסקו מלפעול מזה כמה עשרות או מאות אלפי שנים. אבל אין זו אלא "הפסקה קצרה" כדי לאגור כוח, ועוד נכונה לנו מן הסתם, פעילות געשית בעתיד.

כיצד ידוע לנו הדבר? פשוט מאוד. הבה ונסתכל בכל אחד מן הקניונים התלולים היורדים מן הגולן.

נוכל להבחין בקלות כי קיר הקניון בנוי שכבות של סלע בזלת אפור וקשה, וביניהן אפקים דקים

של קרקע אדמדמת. והסיפור המסופר לנו כאן הוא מובן:

היה היה פעם משטח בזלת קדום, שהלך ובלה בחלקו העליון עד שהפך לאיטו לקרקע. עברו

אלפי שנים, הקרקע הלכה ונתעבתה, עד שלפתע הגיעו והתפשטו על האזור קילוחי לבה כבירים, אשר קברו תחתיהם את הקרקע. נתקבל מעין "סנדביץ" של בזלת-קרקע-בזלת. הלבה הטרייה נתקשתה, הפכה לבזלת אף היא והתחילה לבלות וליהפך לאיטה לקרקע, עד שמקץ אלפי שנים הגיעו קילוחי לבה חדשים, וחוזר חלילה. כך אנו מקבלים בכל הגולן כולו רצף של בזלות וקרקעות קבורות (הנקראות גם "אדמות מאובנות") בזה על גבי זה.

רצף זה דק יותר בדרום (60-50 מטר באזור מבוא חמה) ועבה מאוד במרכז (300 מטר ויותר באזור קונטרה) אך בכל אחד מן הקניונים ניתן לראות מצוקים כאלה בעובי של 40-50 מטרים לפחות.

ברור לנו, כי נחוצות עשרות אלפי שנים כדי להפוך שכבת סלע צעיר וקשה לשכבת אדמה פורייה, אך בכל מצוק כזה אנו יכולים לראות בין 10-5 מחזורים כאלה של בזלת וקרקע. מחקר שנעשה בנחל עורבים שבצפון הגולן העלה כי במשך 800 אלף שנה הציפו את האזור לפחות שמונה קילוחי בזלת גדולים, דהיינו, בממוצע תקופת פעילות געשית רצינית אחת לכל מאה אלף שנה.

אולם הפעילות הגעשית האחרונה בגולן היא צעירה בהרבה מגיל זה. אנו יודעים זאת ממספר עדויות כמו למשל ממציות כלי-צור מסוימים מתחת לבזלות צעירות ועוד. ידוע לנו גם שהבזלות של הלג'ה (הקטנה והגדולה) שמזרח לנו - הן צעירות עוד יותר, ובשעתו נתפרסמה התגלית של קילוח אספה אשר מצפון-מזרח להר הדרוזים: קילוח זה קבר תחתיו ערימות של עצמות בעלי-חיים עליהן ניכר בבירור כי ניצודו על-ידי האדם הקדמון, ובדיקת הפחמן הרדיואקטיבי של עצמות אלה הראתה כי הן בנות 4,000 שנה בסך הכל!

אמור מעתה - איננו נמצאים באזור געשי כבוי לחלוטין, אלא רדום בלבד. ואם רק נחכה בסבלנות עוד כ-10, 30 או 80 אלף שנה - נוכל לחזות בגולן במחזה געשי מרהיב, שיצדיק במלואו את ההמתנה הארוכה...

מתוך מאמרו של דורון מור, "הגולן – הפסקת אש גיאולוגית"

<https://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=5421>

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

פינה של טבע
בינה פבזנר – קדמת צבי

אירוס הגולן? עכשיו?

נסיעה בעת הזאת בכבישי גולן מזמנת תחושות של פליאה והתפעלות נוכח יופיו של הטבע.

הירוק – ירוק מאד, והפריחה שופעת.

כתמי צבע מגוונים ומרהיבי עיניים, עצי אלון התבור המתעוררים משנת החורף שלהם, מלבלבים ופורחים, כלניות אחרונות ופרגים ראשונים, אגס הבר שמחליף את השקדיות בפריחה לבנה וצפופה שמאירה את העולם. אפשר להוסיף ליפעה הזו את העננים רבי הצורות שמשייטים בשמיים, את האור המיוחד של שעות הבקר או לחילופין, של שעות בין הערביים ואת השקיעות מרהיבות העיניים.

נוסעים, מתפעלים, הלב מתרחב - ושואלים את האביב: 'השתגעת? איך מעז להיות כל כך יפה ומרהיב? יש מלחמה בעולם, וכמה ק"מ מכאן הגליל העליון, חבל ארץ יפהפה לכשעצמו, נטוש ועזוב...'
שואלים – ומענה אין.

בצמח המפלים – נראית כבר מרחוק הפריחה המרהיבה של אירוס הגולן. יורדים מהרכב, מהלכים בזהירות בין הפרחים בשלל הגוונים שלהם, וניגשים בזהירות לאירוסים.

שייך למשפחת האירוסים גדולי הפרחים – האונקוציקלוסים. זהו מין אנדמי לגולן, גדל במקבצים באתרים ספורים. מתרבה ברביה אל-מינית, באמצעות קנה השרש, וגם ברביה מינית – מאבק ע"י זכרים של דבורים בודדות, שהפעילות שלהן הכרחית – שכן לא תתכן בפרחים האלה האבקה עצמית.

כל כך יפה ומרשים הפרח הזה, שלרגע קשה לראות ולהכיל את היופי שמסביב, כל מיני הפרחים מגניי הצבעים, הצורות והגדלים, שיוצרים פסיפס יפהפה. אבל כדאי לעצור לרגע, להתיישב בנחת, לתת לרוח לנשוב דרכנו, להתבונן, לנשום... להתפלל ולקוות לימים טובים יותר, שבהם נוכל להנות מהשפע הזה בלא נקיפות מצפון.

